

UJEDINJENI
NARODI

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-06-90-T

Datum: 21. travanj 2010.

Original: engleski

PRED RASPRAVNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudac Alphons Orie, predsjedavajući
sudac Uldis Ķiniš
sutkinja Elisabeth Gwaunza

Tajnik: g. John Hocking

Odluka od: 21. travnja 2010.

TUŽITELJ

protiv

**ANTE GOTOVINE
IVANA ČERMAKA
MLADENA MARKAČA**

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OBRANE ZA ODOBRENJE RADI ULAGANJA
ŽALBE NA ODLUKU RASPRAVNOG VIJEĆA OD 12. OŽUJKA 2010. GODINE**

Tužiteljstvo:

g. Alan Tieger
g. Stefan Waespi

Republika Hrvatska

Preko: Veleposlanstva Republike Hrvatske
u Kraljevini Nizozemskoj

Obrana Ante Gotovine:

g. Luka Mišetić
g. Gregory Kehoe
g. Payam Akhavan

Obrana Ivana Čermaka:

g. Steven Kay, QC
g. Andrew Cayley
gđa Gillian Higgins

Obrana Mladena Markača:

g. Goran Mikuličić
g. Tomislav Kuzmanović

I. PROCEDURALNI KONTEKST

1. Dana 12. ožujka 2010. Vijeće je donijelo Odluku po zahtjevima za naloge kojima se Republici Hrvatskoj trajno zabranjuju određeni postupci (dalje u tekstu: Odluka).¹ Dana 18. ožujka 2010. Gotovinina obrana je podnijela zahtjev za odobrenje radi ulaganja žalbe na Odluku (dalje u tekstu: Zahtjev).² Dana 1. travnja 2010. tužiteljstvo je odgovorilo (dalje u tekstu: Odgovor), usprotivivši se Zahtjevu.³ Dana 6. travnja 2010. Gotovinina obrana zatražila je odobrenje da dostavi repliku na Odgovor.⁴ Istog dana Vijeće je odlučilo da Gotovininom obrani odobri da podnese repliku i o toj odluci je neslužbenim putem izvijestilo stranke. Dana 8. travnja 2010. Gotovinina obrana je dostavila repliku na Odgovor (dalje u tekstu: Replika).⁵ Istog dana je Markačeva obrana podnijela zahtjev (dalje u tekstu: Zahtjev Markačeve obrane) za priključenje Zahtjevu.⁶ Prema pravilu 73(C) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), zahtjev za odobrenje podnosi se u roku od sedam dana od dana zavođenja pobijane odluke. Zahtjev Markačeve obrane podnesen je 27 dana nakon zavođenja Odluke i Vijeće ga iz tog razloga odbacuje.

¹ Odluka po zahtjevima za naloge kojima se Republici Hrvatskoj trajno zabranjuju određeni postupci, 12. ožujka 2010.

² Zahtjev Gotovinine obrane za odobrenje radi ulaganja žalbe na Odluku Raspravnog vijeća po zahtjevima za naloge kojima se Republici Hrvatskoj trajno zabranjuju određeni postupci, 18. ožujka 2010.

³ Prigovor tužiteljstva na Zahtjev Gotovinine obrane za odobrenje radi ulaganja žalbe na Odluku Raspravnog vijeća po zahtjevima za naloge kojima se Republici Hrvatskoj trajno zabranjuju određeni postupci, 1. travnja 2010.

⁴ Zahtjev Gotovinine obrane da dostavi repliku na Prigovor tužiteljstva na Zahtjev Gotovinine obrane za odobrenje radi ulaganja žalbe na Odluku Raspravnog vijeća po zahtjevima za naloge kojima se Republici Hrvatskoj trajno zabranjuju određeni postupci, 6. travnja 2010.

⁵ Replika Gotovinine obrane kojom potkrepljuje Zahtjev za odobrenje radi ulaganja žalbe na Odluku Raspravnog vijeća po zahtjevima za naloge kojima se Republici Hrvatskoj trajno zabranjuju određeni postupci, 8. travnja 2010.

⁶ Zahtjev okrivljenog Mladena Markača za priključenje Zahtjevu okrivljenog Ante Gotovine za odobrenje radi ulaganja žalbe na Odluku Raspravnog vijeća po zahtjevima za naloge kojima se Republici Hrvatskoj trajno zabranjuju određeni postupci, 8. travnja 2010.

MJERODAVNO PRAVO

2. Pravilo 73(B) Pravilnika nalaže da moraju biti ispunjena dva kumulativna kriterija da bi Pretresno vijeće moglo odobriti zahtjev za odobrenje radi ulaganja žalbe: 1) da se odluka tiče pitanja koje bi u znatnoj mjeri utjecalo na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja, i 2) da bi, po mišljenju raspravnog vijeća, promptno rješenje Žalbenog vijeća moglo suštinski pospješiti postupak.

ARGUMENTI STRANAKA

3. U vezi s prvom odredbom iz pravila 73(B) Pravilnika, Gotovinina obrana tvrdi da je Vijeće prihvatilo da Odluka utječe na prava g. Gotovine na pravično suđenje i valjano vođenje obrane.⁷ Gotovinina obrana tvrdi da nema obavezu da navede greške u Odluci.⁸ Gotovinina obrana navodi da je standard koji primjenjuje Vijeće, a prema kojem je potrebno postojanje stvarne, a ne moguće, smetnje ili prepreke u izvršenju zadataka obrane, jedno od pitanja koje obrana želi osporiti u žalbenom postupku.⁹ Prema Gotovininom obrani, ovo pitanje utječe na pravično i ekspeditivno vođenje postupka.¹⁰ Pored toga, Gotovinina obrana tvrdi da je Vijeće pogriješilo propustivši da ispita da li se Gotovinina obrana suočila sa stvarnim smetnjama ili preprekama, te da je Gotovinina obrana u stvari prestala s pokušajima da pribavi dokaze na terenu kako bi zaštitila istražitelje i svjedoke od eventualnih kaznenih optužbi.¹¹ Time je, prema mišljenju Gotovinine obrane, g. Gotovina stvarno oštećen budući da mu je onemogućen pristup dokazima.¹² Naposljetku, Gotovinina obrana tvrdi da je postupak za zaštitu zaplijenjenog materijala koji je predvidjelo Vijeće imao za posljedicu kršenja, konkretno, prava branitelja, prava optuženoga da samog sebe ne inkriminira i prava na ulaganje žalbe, što su sve pitanja koja značajno utječu na pravično i ekspeditivno vođenje postupka.¹³

4. Prije podnošenja Replike tužiteljstvo je ustvrdilo da Gotovinina obrana nije navela nijednu pravnu ni činjeničnu grešku u Odluci, niti je navela koje aspekte Odluke

⁷ Zahtjev, par. 5.

⁸ Replika, par. 1-3, 11.

⁹ *Ibid.*, par. 5-10.

¹⁰ *Ibid.*, par. 11.

¹¹ *Ibid.*, par. 12.

¹² *Ibid.*

¹³ *Ibid.*

osporava.¹⁴ Tužiteljstvo tvrdi da Vijeće u svojoj Odluci nije utvrdilo nikakve ozbiljne prepreke radu Gotovinine obrane koje bi proizašle iz postupaka na nacionalnom sudu u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: Hrvatska).¹⁵ Tužiteljstvo dalje tvrdi da Gotovinina obrana prije donošenja Odluke nije iznijela nikakve argumente o tome u kojoj mjeri postupci na hrvatskom nacionalnom sudu u stvari ometaju ili sprečavaju izvršenje njezinih zadataka.¹⁶

5. Što se tiče drugo uvjeta iz pravila 73(B) Pravilnika, Gotovinina obrana tvrdi da je u posljednjih 18 mjeseci Hrvatska ustrajno poduzimala istražne radnje protiv članova Gotovinine obrane, uključujući podizanje optužnice protiv g. Ivanovića u studenom 2008.; prisiljavanje članova Gotovinine obrane na razgovore s policijom u ožujku i lipnju 2009.; hapšenje g. Ivanovića, g. Ribičića i g. Hučića, te pljenidbu njihovih zaštićenih materijala u prosincu 2009.¹⁷ Gotovinina obrana tvrdi da je postupak na hrvatskom sudu protiv g. Ivanovića u toku i da će vjerojatno trajati u doglednoj budućnosti, te da će hrvatske vlasti poduzimati dodatne mjere protiv članova Gotovinine obrane.¹⁸ Gotovinina obrana navodi da će Vijeću podnijeti dopunske podneske kojima će zatražiti pravno sredstvo u skladu sa standardom navedenim u Odluci.¹⁹

6. Pored toga, Gotovinina obrana tvrdi da drugi uvjet iz pravila 73(B) Pravilnika nije ograničen na suđenje, već uključuje i postupke poslije suđenja kao i one pred predsjednikom Međunarodnog suda (dalje u tekstu: predsjednik) i pred nezavisnim tijelom koje se spominje u Odluci.²⁰ Gotovinina obrana tvrdi da bi angažman predsjednika u postupku za zaštitu zaplijenjenog materijala koji je predvidjelo Vijeće mogao prisiliti predsjednika da se izuzme iz potencijalnog žalbenog postupka u vezi s Presudom u predmetu *Gotovina i drugi* i da predsjednik može predmet vratiti Vijeću na razmatranje na toj osnovi, ili zbog nedostatka nadležnosti.²¹ Gotovinina obrana tvrdi da bi promptna odluka Žalbenog vijeća (i) spriječila daljnje sporenje pred Vijećem,

¹⁴ Odgovor, par. 1-4.

¹⁵ *Ibid.*, par. 4.

¹⁶ *Ibid.*, par. 5.

¹⁷ Zahtjev, par. 9.

¹⁸ *Ibid.*, par. 9-10.

¹⁹ *Ibid.*, par. 10; Replika, par. 16.

²⁰ Replika, par. 1, 13, 16.

²¹ *Ibid.*, par. 14.

predsjednikom i nezavisnim tijelom; (ii) otklonila moguće izuzeće predsjednika iz žalbenog postupka u predmetu *Gotovina i drugi*; i (iii) otklonila mogućnost da predsjednik vrati pitanje Vijeću na razmatranje.²²

7. Tužiteljstvo navodi da je tvrdnja Gotovinine obrane da će budući postupci Hrvatske voditi u daljnji spor pred Vijećem spekulativna i da joj nedostaje konkretna činjenična osnova.²³ Tužiteljstvo smatra da je opasnost od daljnjeg parničenja pred Vijećem smanjena zbog toga što je postupak u podmakloj fazi.²⁴ Tužiteljstvo tvrdi da bi usvojena žalba na Odluku po zahtjevu Gotovinine obrane da Hrvatska prestane sa svim istražnim radnjama protiv članova Gotovininog tima obrane bez prethodnog naloga Vijeća mogla povećati parničenje pred Vijećem tako što bi primorala Hrvatsku da pred Vijećem obrazlaže svaku istražnu radnju.²⁵ Naposljetku, tužiteljstvo tvrdi da su pitanja kojima se Odluka bavi periferna za postupak i da bi promptno rješenje Žalbenog vijeća imalo mali ili nikakav značaj, pogotovo u ovako podmakloj fazi postupka.²⁶

DISKUSIJA

8. U odnosu na prvi uvjet iz pravila 73(B) Pravilnika Vijeće konstatira da se Odluka, prije svega, bavi zaštitom internih dokumenata koje je pripremila jedna od stranaka i komunikacijom između odvjetnika i klijenta na osnovi pravila 70(A) i 97 Pravilnika. Vijeće podsjeća da potraga za materijalima Gotovinine obrane i njihova pljenidba koju je provela Hrvatska može u određenim okolnostima dovesti do situacije u kojoj nije osigurana zaštita u skladu s pravilom 70(A) i/ili 97 Pravilnika.²⁷ U svojoj Odluci Vijeće je izdalo naloge Gotovininom obrani i Hrvatskoj kako bi osiguralo zaštitu iz pravila 70(A) i 97 Pravilnika.²⁸ Drugo, Odluka se tiče postupanja sa članovima obrane na osnovi Statuta. Hrvatska je pokrenula preliminarne istrage i kaznene postupke protiv članova Gotovinine obrane. Takvi postupci koji se odnose na radnje usko povezane s vršenjem

²² Zahtjev, par. 11; Replika, par. 15-16.

²³ Odgovor, par. 1, 6, 8.

²⁴ *Ibid.*, par. 8.

²⁵ *Ibid.*, par. 9.

²⁶ *Ibid.*, par. 10.

²⁷ Odluka, par. 37-38; Odluka po zahtjevima da se izdaju sudski nalozi kojima se Republici Hrvatskoj privremeno zabranjuju određeni postupci i obrazloženje uz nalog Vijeća od 11. prosinca 2009., 18. prosinac 2009. (dalje u tekstu: Odluka od 18. prosinca 2009.), par. 16-17.

²⁸ Odluka, par. 40-43, 77 (4).

funkcija članova tima obrane mogu omesti ili onemogućiti izvršenje tih funkcija.²⁹ To bi pak moglo u određenim okolnostima za posljedicu imati kršenje prava optuženog na pravično suđenje.³⁰ Iz tih razloga Vijeće smatra da se Odluka odnosi na pitanja koja bi značajno mogla utjecati na pravično i ekspeditivno vođenje postupka. Prvi uvjet iz pravila 73(B) Pravilnika je ispunjen.

9. U odnosu na drugi uvjet iz pravila 73(B) Pravilnika Vijeće smatra da podnesci koje ima pred sobom upućuju na to da su u toku preliminarne istrage i kazneni postupci protiv članova Gotovinine obrane u Hrvatskoj. Te istrage i postupci mogli bi u budućnosti predstavljati praktične prepreke vršenju njihovih zadaća, kao i negativno utjecati na revnost nekih ili svih članova Gotovinine obrane tokom preostalog dijela predmeta *Gotovina i drugi*, uključujući postupke po žalbi na Presudu, ako takva žalba bude uložena.³¹ Prema tome, situacija u vezi s kojom je Gotovinina obrana zatražila pravno sredstvo može se dodatno razviti i iznijeti pitanja koja bi značajno mogla utjecati na pravično i ekspeditivno vođenje postupka u predmetu *Gotovina i drugi*. Ako Žalbeno vijeće zaključi da je Vijeće pogriješilo u svojoj Odluci, svaku takvu eventualnu pogrešku bit će lakše ispraviti za vrijeme suđenja nakon interlokutorne žalbe, umjesto u žalbenom postupku nakon donošenja presude. Štoviše, Gotovinina obrana je napomenula da će zatražiti daljnji pravni lijek pred Vijećem u vezi s pitanjem kojim se bavi Odluka. Prema tome, to pitanje će najvjerojatnije dovesti do daljnjeg dugotrajnog spora pred Vijećem koje je s tim u vezi već donijelo tri odluke, u srpnju i prosincu 2009. i ožujku 2010. godine.³² Uzimajući u obzir složenost pitanja postupanja sa članovima obrane na osnovi Statuta, odluka Žalbenog vijeća bi mogla ubrzati, spriječiti, pojednostaviti i/ili razjasniti svaki daljnji spor pred Vijećem.

10. Vijeće dalje smatra u vezi s drugim uvjetom iz pravila 73(B) Pravilnika da je Odlukom naloženo Hrvatskoj i Gotovinoj obrani da međusobno komuniciraju kako bi se sporazumjele u vezi sa zaplijenjenim materijalima.³³ Nadalje, Odlukom je naloženo Gotovinoj obrani, ako ne postigne sporazum s Hrvatskom u vezi s određenim

²⁹ *Ibid.*, par. 64; Odluka po zahtjevu okrivljenog Anta Gotovine za sudski nalog kojim se zabranjuju određeni postupci, 23. srpnja 2009. (dalje u tekstu: Odluka od 23. srpnja 2009.), par. 18.

³⁰ *Ibid.*

³¹ V. Odluka, par. 72.

³² V. Odluka od 23. srpnja 2009.; Odluka od 18. prosinca 2009.; Odluka.

³³ Odluka par. 77(4)(c)-(d).

materijalima, da kontaktira predsjednika Međunarodnog suda s ciljem da se zatraži zaključak nezavisnog tijela.³⁴ Pitanja kojima se bavi Odluka zahtijevat će daljnje postupke Hrvatske, Gotovinine obrane, a možda i predsjednika, a mogla bi i uzrokovati daljnji spor pred nekim nezavisnim tijelom koje bi mogao osnovati predsjednik. Odluka Žalbenog vijeća o pitanjima kojima se bavi Odluka može potvrditi, otkloniti ili na neki drugi način riješiti potrebu za takvim daljnjim postupcima. U svjetlu jedinstvene, složene i dugotrajne prirode daljnjih postupaka koje Odluka nalaže ili predlaže, Vijeće smatra da je potrebno da sve zainteresirane stranke nastave postupak na osnovi koja nije otvorena za buduće osporavanje u žalbenom postupku nakon presude, a koje može uslijediti nakon što su poduzete mnoge ili sve mjere. Moguća odluka Žalbenog vijeća u žalbenom postupku na presudu mogla bi u kasnoj fazi uzrokovati ozbiljne odgode i/ili utjecati na značajni dio mjera poduzetih na osnovu naloga Vijeća. Iz tih razloga Vijeće smatra da će promptna odluka Žalbenog vijeća suštinski pospješiti odvijanje postupka. Drugi uvjet iz pravila 73(B) Pravilnika je također ispunjen.

DISPOZITIV

11. Iz gorenavedenih razloga, na osnovi pravila 73(B) Pravilnika, Vijeće:

ODACUJE Zahtjev Markačeve obrane;

ODOBRAVA Zahtjev Gotovinine obrane; i

OBUSTAVLJA rokove određene u vezi s nalogima upućenim Gotovininoj obrani i Hrvatskoj u paragrafu od 77(4)(c) do (f) Odluke do konačne odluke Žalbenog vijeća

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
sudac Alphons Orié,
predsjedavajući

Dana 21. travnja 2010.
Den Haag,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

³⁴ *Ibid.*, par. 77(4)(e).